

Затверджую:
Директор
ДП «Баранівське ЛМГ»

— Остудімов А.О.
19 січня 2018 року

**Звіт для громадськості
по моніторингу господарської діяльності і лісів високої
природоохоронної цінності (ЛВПЦ)
державного підприємства
«Баранівське лісомисливське господарство»
за 2017 рік**

м. Баранівка 2018 р.

ЗМІСТ:

Вступ	
1 Загальна характеристика підприємства.	
2. Критерії моніторингу діяльності підприємства.	
3. Результати моніторингу діяльності підприємства.	
3.1. Рубки формування і оздоровлення лісів	
3.2. Динаміка площ лісогосподарського призначення за їх категоріями, середньої зміни запасів деревини і інших таксаційних показників	
3.3. Лісовідновні заходи. Застосування інтродуцентів	
3.4. Охорона і захист лісу	
3.5. Відомості про біотехнічні заходи.....	
3.6. Динаміка популяцій видів рослин і тварин	
3.7. Динаміка чисельності видів, взятих під охорону.....	
3.8. Площі лісів високої природно-охоронної цінності.	
3.9. Інформація про соціальні наслідки господарської діяльності і впливу на довкілля. .	
3.10. Аналіз ефективності лісогосподарських заходів.	

ВСТУП.

Звіт для громадськості по моніторингу господарської діяльності і лісів високої природоохоронної цінності (ЛВПЦ) по державному підприємству «Баранівське лісомисливське господарство», скорочено ДП «Баранівське ЛМГ», підготовлений спеціалістами лісогосподарського відділу у відповідності з вимогами Стандарту ООО «Лісова сертифікація» за схемою Лісової Опікунської Ради (FSC).

Загальна характеристика підприємства

Директор	<i>Остудімов Анатолій Олександрович</i>
Адреса підприємства	<i>12702, Житомирська область, Баранівський район, м.Баранівка, вул.. Вербова 3.</i>
E-mail	<i>Les@br.ukrtel.net</i>
Тел:	<i>(04144) 4-20-48</i>
Факс:	<i>(04144) 4-20-48</i>

ДП «Баранівське ЛМГ» Житомирського управління лісового та мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів України розташоване в південно-західній частині Житомирської області.

Лісомисливське господарство було створено в 1936 році.

Загальна площа лісомисливського господарства (станом на 01.01.2018р) – 44113,6 га.

Розташований на території чотирох районів Житомирської області, а саме:

Баранівський район (34404,9 га):

- Баранівське лісництво – 7924,3 га
- Довбиське лісництво – 5077,3 га
- Землянське лісництво - 6975,5 га
- Кам'янобрідське лісництво - 4345,1 га
- Адамівське лісництво - 3551,0 га
- Явненське лісництво - 6557,0 га

Романівський район (7370,4 га):

- Биківське лісництво – 7091,4 га
- Баранівське лісництво – 279,0 га

Новоград – Волинський район (1451,0 га):

Кам'янобрідське лісництво – 1451,0 га

Червоноармійський район (862,0 га)

Червоноармійське лісництво – 862,0 га

По відношенню до минулого року, площа лісомисливського господарства не змінилась.

Згідно лісорослинного районування територія лісомисливського господарства відноситься до лісо рослинної зони(лісогосподарської області) – Полісся,лісогосподарського округу Західно – Центрально – Поліського(Західне Полісся, Центральне Полісся), та центрально-поліського лісогосподарського району.

Клімат помірно-континентальний. Середньорічна температура повітря +6,6 гр.С., кількість опадів 570 мм на рік, тривалість вегетаційного періоду 207 днів. Переважають вітри: взимку – західні, весною – південно-західні, влітку – південно-східні, восени – північно-західні, швидкість яких 2,9-4,3 м/сек.

Головне завдання підприємства - відтворення і збереження лісів для сучасних і майбутніх поколінь.

Діяльність підприємства базується на екологічно орієнтованих принципах ведення лісового господарства та лісокористування, а саме:

- збереження лісів високої природоохоронної цінності;
- збереження біотичного різноманіття;
- посилення водоохоронних, захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших корисних властивостей лісів;
- проведення рубок, які відповідають екології лісу та мінімізації негативного впливу на довкілля під час лісозаготівель;
- охорона лісів від пожеж, захист від шкідників та хвороб;
- невиснажливого, безперервного і постійного лісокористування.

Безперервне, невиснажливе і раціональне використання лісових ресурсів передбачає планомірне задоволення потреб виробництва і населення в деревині та іншій лісовій продукції, розширене відтворення, поліпшення породного складу і якості лісів, підвищення їх продуктивності, збереження біологічного різноманіття.

Характеристика земель лісового фонду ДП «Баранівське ЛМГ» по матеріалах ,базового лісовпорядкування 2008 року.

Загальна площа – 44113,6 га.

із них лісові землі – 41436 га, або 93,9 %

в.т.ч. вкриті лісовою рослинністю землі – 38712,3 га, або 93,4 % від лісових земель.

Критерії моніторингу лісогосподарської і іншої діяльності підприємства.

Згідно вимог критеріїв 8.2, 8.4, 8.5, 9.4 стандарту ОО «Лісова сертифікація» за схемою Лісової Опікунської Ради (FSC), у відповідності з процедурою моніторингу ДП «Баранівське ЛМГ» провів моніторинг лісогосподарської діяльності 2017 року по наступних показниках:

1. Рубки формування і оздоровлення лісів,
2. Рубки головного користування,
3. Динаміка площ лісогосподарського призначення за їх категоріями, середньої зміни запасів деревини і інших таксаційних показників,
4. Лісовідновні заходи та застосування інтродуцентів.
5. Охорона і захист лісу.
6. Біотехнічні заходи.
7. Динаміка популяцій видів рослин і тварин.
8. Площі лісів високої природно-охоронної цінності, що охороняються.
9. Інформація по соціальних наслідках господарської діяльності і впливу на довкілля.,
10. Аналіз ефективності лісогосподарських заходів.
11. Моніторинг лісів високої природоохоронної цінності (ЛВПЦ).

3. Результати моніторингу діяльності підприємства.

3.1. Рубки формування та оздоровлення лісів.

В 2017 році рубки формування та оздоровлення лісів були проведені на площі 1999 га.

Таблиця 1.

Обсяги рубок формування і оздоровлення лісів по їх видах

Вид рубки	2017 рік		
	площа, га	загальний запас, М ³	в т.ч. ліквід/ з неї ділова, м ³
1	2	3	4
Всього:	2200	139350	121414/26232
ОСВ	141	615	1/-
ПРЧ	168	1173	242/-
ПРЖ	-	-	-
ПРХ	-	-	-
Разом РД	309	1788	243/-
СРВ	1369	39747	35201/5146
СРС	347	96122	84855/20858
ІГР	175	1693	1115/228

Примітка: види рубок скорочено:

РД – рубки догляду, ОСВ – освітлення, ПРЧ – прочищення, ПРЖ- проріджування, ПРХ – прохідні рубки, СРВ – санітарні рубки вибіркові, СРС- санітарні рубки суцільні, ІГР – інші лісогосподарські рубки.

В цілому, загальний план проведення рубок формування і оздоровлення лісів в 2017 році по площі перевиконано на 198 га, а саме перевиконані плани санітарних рубок суцільних і інші лісогосподарські рубки. Це пов'язано з виникненням на протязі року усихаючих деревостанів та необхідністю проведення вище вказаних рубок.

Цілі проведення рубок формування та оздоровлення лісів досягнуті. Негативних наслідків від проведення рубок не виявлено.

Обсяги рубок формування та оздоровлення лісів і інші рубки плануються згідно матеріалів безперервного лісовпорядкування та натурного обстеження ділянок. Витрати на проведення рубок формування та оздоровлення лісів у 2017 році становлять 22654 тис. грн.

Витрати на заготівлю 1 м³ деревини від рубок формування та оздоровлення лісів і інших рубок склали 78,45 грн. Витрати коливаються в залежності від структури видів рубки та вартості робіт і матеріалів.

3.2. Динаміка площ лісогосподарського призначення за їх категоріями, середньої зміни запасів і інших таксаційних показників.

Динаміка розподілу площ земель лісогосподарського призначення за їх категоріями.

Таблиця 3

Показники	Дані безперервного лісовпорядкування станом на 01.01.2018р.
1	2
Загальна площа земель лісового фонду, га	44113,6
із них : Лісові землі	41437,8
в тому числі: - вкриті лісовою рос.	38347
із яких лісові культури	25304,3
- незімкнуті лісові культури	1221,5
- лісові розсадники, плантації	79,9
- рідколісся і загиблі насадження	0,5
- зруби	863,8
- галявини	12,6
- біогалявини	96,6
- лісові шляхи, просіки, канави	815,9
<i>Разом не вкритих:</i>	<i>3090,8</i>

Розподіл вкритих лісовою рослинністю ділянок за панівними породами.

Таблиця 4

Господарство, панівна порода	Дані безперервного лісовпорядкування станом на 01.01.2018р. (площа, га)
Хвойне	19160
Сосна	18361
Ялина	785
Модрина	14
Твердолистяне	8824,2
Дуб високостовбурний	8469,4
Дуб низькостовбурний	85,6
Граб	68,9
Ясен	187,5
Клен	9,3
Акація	3,5
М'якколистяне	10366,3
Береза	6919,2
Осика	166
Вільха	3259,3
Липа	11
Тополя	10,8
<i>Інші деревні породи</i>	<i>1,4</i>
<i>Чагарники</i>	<i>0,4</i>

Розподіл запасів деревини вкритих лісовою рослинністю земель за панівними породами, загального середнього запасу на 1га, середнього запасу стиглих і перестійних деревостанів та загальна середня зміна запасу за матеріалами лісовпорядкування станом на 01.01.2018р.

Таблиця 5

Порода	Загальний запас деревини, м ³	Серед. запас стиглих і перестійних деревостанів на 1га, м ³	Загальна середня зміна запасу, тис.м ³
Хвойне	5631,07	356	100,3
Сосна	5413,12	353	94,97
Ялина	217,67	392	5,31
Модрина	0,28	250	0,02
Твердолистяне	1917,35	282	28,96
Дуб високостовбурний	1845,26	283	27,54
Дуб низькостовбурний	14,03	219	0,28
Граб	14,96	248	0,27
Ясен	40,05	319	0,82
Клен	2,52		0,04
Акація	0,53	191	0,01
М'ягколистяне	1730,95	251	41,34
Береза	1159,55	247	27,61
Осика	38,63	262	0,77
Вільха	527,38	254	12,86
Липа	2,03		0,04
Тополя	3,36	311	0,06
Інші деревні породи	0,05		0

Середній склад насаджень 6Сз2Дз1Бп1Влч. Середній вік 55 років. Середній клас бонітету I. Середня повнота 0,7. Середня зміну запасу (середній приріст деревини) 4,4 м³/га.

3.3. Лісовідновні заходи. Застосування інтродуцентів.

Середня щорічна площа фонду лісовідновлення близько 400 га. Представлена зрубамі минулого і частково поточного років.

Головний спосіб лісовідновлення є створення лісових культур посадкою та посівом лісу.

Таблиця 6

Обсяги основних робіт з лісовідновлення за 2017р.

№ пп	Вид робіт	Обсяги робіт	
		2017 рік	
		План	Факт
1	Підготовка ґрунту під лісові культури, га	250	250
2	Створення лісових культур: посадкою, га	350	487
	посівом, га	-	-
	Разом створено лісових культур, га	350	487
3	Сприяння природному	80	83

	поновленню, га		
4	Доповнення лісових культур та ввід, га	250	332
5	Догляд за лісовими культурами, га	1000	1005
6	Заготівля лісового насіння, кг	3240	3594
	в т.ч. сосна	85	137
	дуб	3000	3300
7	Вирощування садивного матеріалу, га	1,0	1,6
8	Вирощено стандартних сіянців, тис. шт	2200	2206

Прямі витрати на лісовідновні роботи 2017 року становлять 4668,7 тис. грн.

Дані таблиці 6 свідчать про те, що цілі по виконанню обсягів лісовідновлення досягнуті.

Планові завдання перевиконані.

За рахунок впровадження нових технологій вирощування посадкового матеріалу та інших заходів, вихід сіянців з одиниці площі збільшився в півтора рази.

Інтродуцентів на території ДП «Баранівське ЛМГ» станом на 01.01.2018 року нараховується 33 га. Використання інтродуцентів по результатах спостережень і таксаційної характеристики деревостанів не приводить до негативних лісівничо-екологічних наслідків. На території держлісфонду використовуються модрина європейська та дуб червоний. Вирощування модрини європейської – це одержання швидкорослої цінної лісової породи. Необхідно забезпечити відповідність кліматичних і лісорослинних умов екологічним потребам інтродуцента, враховувати сумісність екзота з аборигенними видами. Вони не повинні пригнічувати один одного. Тим більше не можна допустити витіснення місцевих порід іноземними видами.

Модрина європейська зростає як у чистих так і змішаних лісових культур найчастіше з такими породами як сосна звичайна, ялина європейська, дуб звичайний. Дослідження доводять що в лісових насадженнях дерева модрини європейської, як правило формують перший ярус і домінують, набагато переважаючи в рості інші породи. Порівняння особливостей росту модрини європейської в чистих лісових культурах з аналогічними лісовими культурами аборигенних видів доводить перевищення продуктивності цього цінного інтродуцента над місцевими деревними породами. Лісокультурний досвід, набутий лісівниками, щодо вирощування дубових культур за участю модрини європейської, є позитивним. При невисокій участі модрини (10-30 %) у складі середньовікового дубового насадження та введення модрини європейської окремими рядами, ланками посадкових місць чи окремими посадковими місцями в ряди дуба підвищує продуктивність дубових насаджень, формуючи при цьому стовбури задовільної якості і не впливаючи негативно на ріст дуба.

Дуб червоний вводиться в лісові культури з метою, уникнення монотонних культур, так як дана порода не вибаглива до ґрунту, використовувати в схемах змішування з сосною звичайною. Зріла деревина дуба червоного має світло-коричневий або жовтувато-коричневий відтінок, деревина міцна довговічна і стійка до впливу зовнішніх факторів тому її доцільно використовувати при виробництві меблів, шпону, паркету, паркету, застосовується в суднобудуванні, вона досить тверда але добре полірується. Дуб червоний є високоякісним паливом, з нього отримують танін (для виробництва фарби). Дуб червоний служить для створення алей, порків, скверів, зелених масивів, стійких до міських умов і застосовується для захисту від шуму.

Модрина європейська та дуб червоний це породи стійкі до хвороб та шкідників, мають високу приживлюваність при створенні лісових культур. В нинішніх складних кліматичних умовах, введення модрини та дуба червоного в лісові культури дає позитивний ефект.

3.4. Охорона і захист лісу.

Ступінь пожежної небезпеки території підприємства за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки ділянок лісового фонду», розробленою інститутом «Укрдліпроліс» і затверджений наказом Міністерства лісового господарства України від 2 червня 1997 року № 52 становить 2,5 клас пожежної небезпеки, що зумовлено значною питомою вагою листяних насаджень, переважно середньовікових.

За способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними територія лісомисливського господарства віднесена до наземної охорони лісів.

Таблиця 7

Обсяги заходів по охороні і захисту лісу від пожеж

Назва робіт	Од. вим.	2017 рік	
		План	Факт
Влаштування мінералізованих смуг	км	180	184
Догляд за мінералізованими смугами	км	830	831
Організація та утримання лісових пожежних станцій і зв'язку	тис. грн..	420	452,7
Утримання тимчасових пожежних наглядачів	тис. грн..	140	167,5

Згідно плану про підготовку до пожежо-небезпечного періоду шлагбаумами та канавами перекрито 50 заїздів в ліс. Встановлено 40 одиниць наглядної агітації (знаки, аншлаги і плакати) і 8 бігборди Проведено 28 лекцій і бесід, 3 виступи у ЗМІ на пожежну тематику (опубліковано 3 статті). Силами лісової охорони проводились рейди по виявленню порушників правил пожежної безпеки в лісах. Проведено 28 рейдів з виявлення порушників пожежної безпеки.

Щорічно складаються і затверджуються "Мобілізаційний план по ДП «Баранівське ЛМГ», «План заходів спрямованих на попередження лісових пожеж», «Графік виконання заходів по санітарній очистці лісових насаджень біля автошляхів»

Погоджена та затверджена інструкція про взаємодію з підрозділами МНС під час гасіння лісових пожеж.

В кожному лісництві є пункт зберігання пожежінвентаря.

- Для виявлення і гасіння пожеж створено ЛПС першого типу. Лісовою охороною підприємства проводяться патрулювання лісових масивів підприємства. Для цілей пожежогасіння використовуються: спостережні вежі - 3шт, автомобіль пристосований для пожежогасіння – 7 шт, тракторні причіпні ємкості - 7шт, мотопомпи – 8 шт.. бензопили - 15шт, плуги ПКЛ-70 - 8шт, ранцеві вогнегасники - 45шт, лопати - 330шт, відра пожежні - 45 шт, сокири - 45шт, та ряд інших приладів, обладнання і інструментів.

Вежі обладнані телевізійною системою спостереження за лісовими масивами .

Чергування в організовано цілодобово , а в конторах лісництв здійснюється на протязі світлового дня .

Для забору води пожежними машинами на території лісгоспу створено 52 площадки на штучних і природних водоймах.

Моніторинг лісових пожеж та витрат на їх виявлення і гасіння, за 2017 рік.

Кількість випадків пожеж, шт	Площа, пройдена пожежами, га		Середня площа на 1 випадок, га	Виявлено порушників, чоловік	Утримання ПХС, радіозв'язку та тимчасових пожежних наглядачів, інші витрати, тис.грн.		Витрати на гасіння лісових пожеж, тис. грн.		
	Разом	в тому числі верховими			Разом	в т.ч. на 1га земель л. г. призначення	Разом	на 1 га площі пожежі	на 1 випадок
-	-	-	-	-	810,5	7,13	-	-	-

Завдяки проведенню профілактичних заходів по збереженню лісів від пожеж, кількість порушників за останні роки значно скоротилась.

Таблиця 9

Заходи профілактики і боротьби зі шкідниками та хворобами лісу.

Назва робіт	Одиниця виміру	2017рік	
		план	факт
Лісопатологічне обстеження	га	10000	10000
Грунтові розкопки	ям	300	300
Винищувальні роботи в осередках шкідників	га	500	500

Обсяги заходів профілактики і боротьби зі шкідниками та хворобами лісу на протязі останніх років залишаються стабільними. Планові завдання виконуються.

Хімічні заходи боротьби зі шкідниками лісу не використовуються.

3.5. Відомості про біотехнічні заходи.

Таблиця 10

Площа мисливських угідь (станом на 01.01.2018р.).

Назва господарства	Загальна площа господарства, га	в т.ч по угіддях, га				Примітка
		лісові	польові	Інші землі	Водно-болотні	
ДП «Баранівське ЛМГ»	34663,5	31922,9	1416	0	1324,6	-

Відтворювальні ділянки

Таблиця 11

Назва господарства	Місцезнаходження відтворювальних ділянок		Площа відтворювальних ділянок, га	Примітка
	лісництво	квартала		
ДП «Баранівське ЛМГ»	Баранівське	11,12,23-28,38-42,52-55,74-80,94-96,98,99	1801,4	
	Биківське	10,11,14-16,19,26-28,37-42	1187,3	
	Довбиське	3-6,11-14,18-21,27-30,35-38,43-46	1160,0	
	Зеремлянське	35-38,53-56,72-75,88-91,26-28,31,32,44-46,50,61,62,67,68,77,78,83,84	2359	
	Камянобрідське	67	16	
	Адамівське	38,39,43,44,49,50,54,55,59,60,65,66,70-72,78-80	893,0	
	Явненське	6-19	1536,5	
<i>Всього:</i>			8953,2	

Таблиця 12

Чисельність основних видів мисливських тварин у порівнянні з оптимальною.

№ пп	Вид мисливських тварин	Оптимальна щільність на тис га	Оптимальна кількість, шт..	2017
				Факт. к-сть, шт.
1	2	3	4	5
1	Лось	5,4	132	23
2	Кабан	3,6	122	86
3	Козуля	19,0	574	585
4	Олень благородний	5,4	125	98
5	Олень пятнистий	5,4	34	48

Облік мисливських тварин в господарствах проводиться методом шумового прогону.

Обсяги добування мисливських тварин в мисливському сезоні 2017 років

Таблиця 13

№ пп	Вид мисливських тварин	Ліміт	Добуто	Відсоток добування
1	Кабан	16	9	56
2	Козуля	30	30	100
3	Олень плямистий	5	5	100
4	Олень благородний	1	-	-

Ліміт відстрілу згідно наданих ліцензій в господарствах використано не повністю. Причина цьому несприятливі погодні умови в мисливський сезон 2017-2018 років.

В господарствах є плани експлуатації основних видів мисливської фауни, які оформленні згідно чинного законодавства. Видача та використання ліцензій реєструється в спеціальному

журналі обліку. По закінченні сезону полювання використані ліцензії в десятиденний термін здаються в Житомирське обласне господарство лісового та мисливського господарства.

Таблиця 14

Перелік біотехнічних споруд по мисливських господарствах станом на 01.01.2018 року

№ пп	Назва споруд	Назва мисливського господарства	Од. виміру	Кількість
1	2	3	4	5
1	Підгодівельні майданчики для копитних	ДП «Баранівське ЛМГ»	шт.	33
2	Годівниці		шт.	177
3	Солонці для копитних тварин		шт.	194
4	Мисливські вежі		шт.	10
5	Кормові поля		га	20

Стан існуючих біотехнічних споруд задовільний.

Для підгодівлі мисливських тварин в зимовий період, господарствами проводиться заготівля кормів (сіно, зернові, віники, кропив'яні пучки), закупівля та викладка зернових.

Таблиця 15

Використання коштів в 2017 році на охорону диких тварин, біотехнічні заходи, заготівлю і викладку кормів.

Назва господарства	Використання коштів на охорону диких тварин,		Використання коштів на заготівлю і викладку кормів для підгодівлі диких тварин,	
	Всього, тис.грн.	в тому числі грн.. на 1 га угідь	Всього тис.грн.	в тому числі грн.. на 1 га угідь
ДП «Баранівське ЛМГ»	675,7	19,5	619,9	17,9

Штучне розведення, розселення та акліматизація мисливських тварин здійснюється, функціонує вольєр по розведенню оленя плямистого для розселення.

3.6. Динаміка популяцій видів рослин і тварин.

Загальний моніторинг динаміки популяцій видів рослин та тварин проводиться спеціалістами лісгоспу і консультантами в межах виділених ключових біотопів та спостереження за ними, а також візуального спостереження лісової охорони з опитуванням місцевого населення. Динаміка популяцій мисливських тварин наведена в попередньому розділі.

Згідно загального моніторингу динаміка популяцій видів рослин і тварин на даному етапі наближена до природної.

Більш детальний моніторинг динаміки популяцій видів рослин проводиться в лісах високої природоохоронної цінності та на ділянках моніторингу 1 рівня, яких на території лісгоспу налічується 5 шт. Моніторинг проводиться згідно Методичних рекомендацій з проведення польових робіт на ділянках моніторингу лісів 1 рівня, спеціалістами лісгоспу згідно наказу Державного агентства лісових ресурсів України від 30.03.2011р. №60. Рекомендації узгоджені з методикою міжнародної спільної програми моніторингу впливу забруднення повітря на ліси європейської Економічної Комісії Організації Об'єднаних Націй.

3.7. Динаміка чисельності видів, взятих під охорону.

На території лісгоспу виявлені види фауни і флори, які охороняються, а саме:

- представники фауни: лось європейський.
- представники флори: підсніжник білий, собачий зуб.

- місця знаходження ділянок, що охороняються, нанесені на карті –схемі лісів високої природоохоронної цінності. На даних ділянках рубки головного користування не проводяться, або проводяться з виділенням ключових біотопів.

3.8. Площі лісів високої природоохоронної цінності що охороняються.

На території ДП «Баранівське ЛМГ» виділені і охороняються ліси високої природо-охоронної цінності (ЛВПЦ).

Таблиця 16.

Площі лісів високої природоохоронної цінності

№ пп	Типи лісів високої природоохоронної цінності (ЛВПЦ)	Площа, га	% від сертифікованої площі
1	ЛВПЦ 1. Місця концентрації біорізноманіття значимі на регіональному рівні.	2216,7	5
1.1	ЛВПЦ 1.1. Особливо охоронні природні території (ООПТ)	1386,7	3
1.2	ЛВПЦ 1.2. Рідкісні, зникаючі та ендемічні види	830	2
1.3	ЛВПЦ 1.3. Ключові сезонні місця знаходження тварин		
2	ЛВПЦ 2. Лісові ландшафти значимі на регіональному рівні (заказники)		
3	ЛВПЦ 3. Лісові території, що містять рідкісні екосистеми		
4	ЛВПЦ 4. Лісові території, що виконують особливо захисні функції.	387	0,8
4.1	ЛВПЦ 4.1. Ліси, які мають особливо водоохоронне значення	125	0,3
4.2	ЛВПЦ 4.2. Ліси, які мають протиерозійне значення		
4.3	ЛВПЦ 4.3. Інші захисні ліси		
5	ЛВПЦ 5. Лісові території, необхідні для забезпечення основних потреб місцевих громад	5698,6	13
6	ЛВПЦ 6. Лісові території, з якими пов'язані екологічні, культурні, історичні, релігійні та економічні цінності та асоціації.	0,7	
<i>Разом:</i>		8303	18,8

Окрім ЛВПЦ і репрезентативних ділянок екосистем, підприємство в процесі планування, відводу та таксації лісосік виділяє наступні ключові біотопи (ділянки з наявністю об'єктів, які мають природоохоронне значення) і ключові об'єкти (окремі дерева і групи дерев, які представляють цінність для збереження біорізноманіття):

ключові біотопи:

1. Болота і окраїни боліт,
2. Ділянки лісу вздовж струмків, тимчасових водотоків та навколо тимчасових водних об'єктів, які не виділені лісовпорядкуванням як ОЗД,
3. Ділянки, які відрізняються по умовах зволоження,
4. Ділянки на різних елементах рельєфу,
5. Ділянки, які відрізняються по складу рослинності, віку, ґрунтовому покриву та з наявністю Червонокнижних видів.

ключові об'єкти:

6. Дерева і групи дерев важливі для фауни,
7. Вікові дерева дуба звичайного і сосни звичайної,

8. Деревя, які рідко зустрічаються в насадженні, або мають кормову цінність для фауни,
9. Інші дерева і чагарники,
10. «Стреппм» (пні природного походження),
11. «Вальож».

Інформація про виділені на лісосіках ключових біотопів і об'єктів заноситься в картку переліку ключових біотопів та об'єктів. Результати щорічного обстеження заносяться в спеціальні картки під назвою «Листок моніторингу ключових біотопів». Картки зберігаються в лісництвах.

Дані моніторингу лісів високої природоохоронної цінності свідчить про певне погіршення санітарного стану лісів по хвойному господарству. Внаслідок суттєвої зміни кліматичних умов, і як результат, - ослаблення деревостанів, відбувається їх заселення комплексом короїдів та подальше ураження офіостомовими грибами.

Таким чином, в загальнозоологічному заказнику місцевого значення «Сестробель» майже 63 га лісових насаджень потребують проведення санітарно-оздоровчих заходів, а саме вибіркової санітарної рубки. З метою нерозповсюдження осередків шкідників, на 2018 рік в даному заказнику заплановано проведення санітарно-оздоровчих заходів на орієнтовній площі 63 га.

Аналогічна ситуація в ботанічному заказнику місцевого значення «Підсніжник». В ньому заплановано проведення вибіркової санітарної рубки по сосновій госпсекції на площі 5 га. Крім того, внаслідок зменшення вологості ґрунту, спостерігається зменшення популяції підсніжника білого. Лісова річечка, вздовж якої в основному проростав підсніжник, декілька останніх років повністю обезводнена.

Відбувається, внаслідок всихання, значне погіршення санітарного соснових лісів, що мають рекреаційно-оздоровче значення.

3.9. Інформація по соціальних наслідках господарської діяльності і впливу на довкілля.

В Баранівському районі знаходиться 63 населених пункти, де діє 3 об'єднані територіальні громади, 2 селищні ради, одна районна, проживає близько 42 тис населення.

Станом на 01.01.2018 року загальна чисельність працівників на підприємстві становить 429, із них 381 чоловіків (88,8 %) і 48 жінки (11,2 %). Мають середню технічну освіту 82, вищу освіту 102 працівники.

В якості соціального пакета ДП «Баранівське ЛМГ» надає своїм працівникам матеріальну допомогу, застосовує системи преміювання, оплата мобільного зв'язку, частково компенсує санаторно-курортне лікування працівників, купує новорічні подарунки для дітей працівників, подарунки жінкам до березневих свят тощо. Періодично за рахунок підприємства працівники проходять медичний огляд.

Таблиця 17.

Соціальні характеристики працівників підприємства по статі, віку, освіті та рух кадрів

Характеристика працівників	Станом на 01.01.2018 року
Стать	
Жінки	48
Чоловіки	381
Разом:	
Вік	
до 25 років	15
26-40 років	234
41 і більше років	180
Із них пенсіонери	5
Освіта	

Загальна середня	47
Професійно-технічна	198
Середня технічна	82
Вища	102
Рух кадрів	
Коефіцієнт плинності кадрів	9,1
Кількість працівників, які пройшли навчання за рахунок підприємства: В т.ч.	10
вища освіта,	-
технічна освіта,	-
підвищення кваліфікації	6
отримання нової спеціальності	4

Коефіцієнт плинності кадрів в 2017 році значно зменшився по відношенню до попередніх років, що зумовлено стабільністю роботи підприємства, покращенням умов праці та зростанням заробітної плати. Підприємство у своїй діяльності керується такими соціальними принципами:

- лісове господарство має працювати як в інтересах працівників підприємства, так і місцевого населення;

- лісове господарство має забезпечувати соціальні гарантії і вимоги як на даний час, так і в майбутньому.

Підприємство забезпечує паливними дровами жителів населених пунктів і школи, де відсутня магістральна мережа газопостачання.

Екологічні і соціальні наслідки проведених в 2017 році лісогосподарських заходів оцінюються, як несуттєві. Тобто негативні впливи на довкілля незначні, про що свідчать матеріали натурального обстеження (Акти ОВНС, акти огляду місць заготівлі деревини, матеріали інвентаризації лісових культур).

3.10. Аналіз ефективності лісогосподарських заходів.

Таблиця 18.

Аналіз економічної ефективності лісозаготівельних робіт за 2017 рік

	Вид рубок	Обсяг заготовленої деревини, га/м3(заг.маса)	Загальні витрати, тис.грн..
1	2	4	5
1	Всього рубок формування і оздоровлення лісів	2200 139350	13421,4
2	Рубки догляду: -освітлення	141 615	123,2
	-прочищення	168 1173	217,4
3	Вибіркові санітарні рубки	1369 39747	4025
4	Суцільні санітарні	347 96122	8871,7
5	Інші види рубок,	175 1693	184,1

	пов'язаних з вед. л.г.		
6	Головне користування	321	9757,7
		51074	
	Разом по лісгоспу	3568,1	12767,1
		145209	

Баранівські лісівники підбили підсумки роботи за 2017 рік.

Ще один напружений та насичений різними подіями рік залишився в історії розвитку державного підприємства «Баранівське ЛМГ». Звісно, дуже багато довелося працювати, було багато проблемних, навіть кричущих моментів, що вимагали першочергового розгляду, вжиття невідкладних заходів, та, головне, що всі зусилля нашого колективу не були марними: озираючись, бачимо результати своєї роботи.

Найголовніше, що за минулий рік виконані та частково перевиконані всі лісівничі, лісозахисні, лісоохоронні й лісовідновлювальні заходи. Хоча не вдалось забезпечити бажаного санітарного стану лісів (це викликане масовим всиханням соснових насаджень), проте ми не сиділи склавши руки. Проведено значну роботу, і ми сподіваємось, що все ж вдасться запобігти зникненню головної лісоутворюючої породи Полісся – сосни

За 2017 рік підприємство повністю виконало завдання з лісовідновлення на місцях минулорічних зрубів. Загальні обсяги відтворення лісів склали 570 га та в порівнянні з 2016 роком зросли на 48%. Із загального обсягу проведено посадки лісових культур на площі 487 га (план виконано на 139,1%). Зауважу, що посадка лісу проводилась в 2 етапи : навесні та восени. Навесні було посаджено 379 га, крім того, восени - 108 га. Осіння посадка проведена задля зменшення обсягів лісокультурних робіт 2018 року, у зв'язку з їх значними обсягами та стислими строками проведення цих робіт. Крім того, проведено сприяння природному поновленню на площі 83 га (план виконано на 102%). Доповнено лісові культури минулих років на площі 332 га. План по обробітку ґрунту під створення лісових культур 2018 року виконано на 100% та його проведено на 250 га.

Догляд за лісовими культурами провели на площі 1005 га. Приємно відзначити, що маємо стійку тенденцію щорічного збільшення площ доглядів, виконаних механізованим способом. Так лише в 2017 році частка механізованих доглядів зросла до 77% (з 54% раніше). При цьому якість такого виду догляду значно вища, зменшується кратність проведених доглядів та відповідно зменшуються витрати на 1 га. Для цього щорічно закупляємо кущорізи, їх на підприємстві уже 30 одиниць.

Для забезпечення потреб підприємства в якісному садивному матеріалі минулого року було значно збільшено площу тепличного господарства підприємства. Як показав досвід попередніх років, при посушливих кліматичних умовах, в контрольованому середовищі набагато легше досягти бажаного якісного результату. Адже лише своєчасно проведені догляди (полив, розпушування, підживлення та інше) є запорукою отримання високоякісних сіянців, від яких залежать майбутні ліси. У лісових розсадниках та теплицях за минулий рік було вирощено понад 2 млн шт. стандартних сіянців, що відповідає потребі нашого підприємства для забезпечення лісокультурної компанії 2018 року.

З кожним роком усе більшої уваги підприємство приділяє вирощуванню декоративного посадкового матеріалу. Щорічно розширюється породний та видовий склад. На території Баранівського лісництва минулого року побудовано торговельний майданчик для реалізації декоративного матеріалу, де кожен бажачий на свій смак та потреби може придбати необхідний матеріал для озеленення.

За минулий рік заготовлено лісового насіння 3594 кг, що становить 111% від річного завдання. Своєчасно проведені лісівничі заходи по вирощуванню високопродуктивних лісових насаджень бажаного складу, вчасно проведені рубки догляду за лісом для забезпечення відповідного породного складу лісових культур та підвищення їхньої продуктивності.

У передноворічний період 2017-2018 року підприємство організувало продаж новорічних ялинок. При цьому реалізовано 1,7 тис. шт. на суму понад 66 тис. грн. У 2017 році підприємство не

робило великого акценту на реалізації новорічних ялинок, адже значних витрат, і часу, і ресурсів вимагали заходи по боротьбі з всиханням соснових насаджень, проте потребам жителів району приділялась належна увага.

Упродовж 2017 року підприємство провело рубки догляду та санітарно-оздоровчі заходи на площі 2200 га, із них вибіркові санітарні рубки проведено на площі 1369 га та суцільні санітарні рубки – на площі 347 га. Площа суцільних рубок, навіть в порівнянні з 2016 роком, що була значно більшою за попередні роки, зросла на 46%. Проте ці заходи проводили не за своїм бажанням – цього вимагав стан лісових насаджень. Разом з іншими лісгосподарськими підприємствами України, та й не тільки нашої країни, адже ця проблема наклала і відбиток на інші країни, зокрема Польщу, Білорусь, Німеччину, Австрію, Францію, ми зіткнулись віч-на-віч з наслідками світового потепління. Різка зміна клімату, разом з іншими проблемами галузі, спричинили так звану «лісову пожежу», що призвела до масового всихання соснових насаджень. Значне зниження ґрунтових вод, порушення гідрологічного балансу створило сприятливі умови для розповсюдження шкідників, особливо – верхівкового короїда, а це зумовило збільшення обсягів санітарно-оздоровчих заходів. Ситуація з масовим всиханням лісів нині стала вкрай критична. Ми не замовчуємо цю проблему. Неодноразово висвітлювали її в засобах масової інформації, на сесіях органів місцевого самоврядування. Нині ж кожен лісівник знає: якщо ми не будемо виконувати роботи з оздоровлення лісу, то потім суспільство нас спитає, чому ми не зберегли ліс.

Унаслідок значної зміни кліматичних умов сьогодні доля хвойних лісів нашого регіону, та й Полісся в цілому, - під значною загрозою. Їх доля залежатиме від того, наскільки професійно та своєчасно будуть проведені санітарні рубки і буде зупинено подальше розповсюдження цієї біологічної пожежі.

Згідно з проведеними обстеженнями на кінець 2017 року в лісовому фонді ДП «Баранівське ЛМГ» залишилось близько 2,2 тис. га пошкоджених хвойних насаджень, що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, з них майже 500 га - суцільної санітарної рубки. З перших днів 2018 року лісівники підприємства приступили до подальшої ліквідації осередків шкідників та хвороб лісу. Вже отримано дозвіл на проведення 78,5 га суцільних санітарних рубок в найбільш уражених насадженнях. Ми ставимо собі за мету: до 1 квітня максимально прибрати хворі насадження, які є вогнищами розповсюдження верхівкового короїда. Адже не факт, що всихання насаджень не продовжиться навесні та влітку.

Усі ділянки, на яких проведено суцільні рубки, на 100% заліснюються новими лісами. Для цих робіт залучається громадськість, молодь. До речі, вихованню молодого покоління на підприємстві приділяється велика увага і як результат - наші юні лісівники демонструють високий рівень знань на лісівничих конкурсах, здобуваючи призові місця на обласних злетах шкільних лісництв (нинішнього року вибороли II призове місце), та на всеукраїнських злетах шкільних лісництв. Завдяки тому, що в 2016 році учні шкільного лісництва «Паросток» вибороли гран-прі, минулого року нашому підприємству випала честь приймати учасників 11 Всеукраїнського злету учнівських лісництв, де й лісівники, й учні продемонстрували результати нашої праці та отримали схвальні відгуки.

Значні кошти минулого року були спрямовані на роботу з утримання наявної лісової мережі в належному стані. Відремонтовано 29 км лісових доріг на суму понад 3,5 млн грн.

Приділяємо велику увагу і рекреації - створенню сприятливих умов відпочинку для жителів нашого регіону на лоні природи. Минулого року відкрито новий рекреаційний майданчик «Лісова Поляна», постійно підтримуються в належному стані і раніше створені майданчики відпочинку.

На 34,7 тис. га мисливських угідь, закріплених за підприємством, здійснювався комплекс біотехнічних заходів, спрямованих на покращення умов існування та збільшення чисельності мисливської фауни. Постійно проводяться рейди з охорони мисливських угідь від браконьєрства. Лісова охорона постійно проводить рейди, спрямовані на охорону лісів від лісопорушень, створені рейдові бригади, які щоденно патрулюють ліси. Маємо позитивну тенденцію до зменшення кількості лісопорушень.

На ведення лісового та мисливського господарства в минулоріч було спрямовано понад 42 млн грн, що в перерахунку на 1 га лісових земель підприємства складає майже 1 тис. грн. З метою зменшення негативних наслідків від впровадження мораторію на експорт лісоматеріалів круглих, що вступив у силу з 1.01.2017 року, протягом 2016 року підприємством було проведено переоснащення деревообробного обладнання і вже в 2017 році вдалось переробити у власних деревообробних цехах майже в 2 рази більше від щорічних обсягів переробки до 2016 року. Так, 2017 року перероблено 56,6 тис. куб. м низькосортної деревини. Випущено продукції переробки на суму 64,4 млн грн. Частка реалізації продукції деревопереробки в загальній реалізації зросла з 30% до 46%. При цьому із загальної реалізації продукції переробки на експорт було відвантажено 90%. Для підвищення якості продукції та збільшення випуску готових видів продукції в 1 кварталі 2017 року закуплено та впроваджено ще одну сушильну камеру, потужністю 100 куб. м за 1 цикл. Її впровадження дозволило підприємству збільшити кількість висушеної деревини на 42% і, як результат, збільшити надходження від її реалізації, адже продається така продукція за більш вигідними цінами.

Для забезпечення безперебійної роботи сушильного господарства ми провели модернізацію котельні, замінили старі котли та додатково встановили ще один. Вони працюють на відходах лісопилення.

Економічні результати діяльності підприємства за 2017 рік також мають тенденцію до зростання. Так, забезпечено зростання реалізації товарної продукції на 23% в порівнянні з минулим роком (минулого року реалізовано продукції на 138,6 млн грн), забезпечено зростання обсягів виробництва. На підприємстві працює 429 осіб, що мають одну з вищих заробітних плат не тільки в районі, а й серед інших лісогосподарських підприємств нашої області. За 2017 рік середня заробітна плата склала 9300 грн, при цьому відбулося її зростання на 29% до попереднього року. Забезпечуючи високі соціальні гарантії для своїх працюючих, ми дбали про оздоровлення робітників та членів їхніх родин. На такі цілі минулого року витрачено понад 250 тис. грн.

Не залишились поза увагою підприємства і родини учасників АТО та самі учасники. Упродовж минулого року їм неодноразово підприємство надавало допомогу. Ми не залишили без допомоги і своїх колег південно-східного регіону нашої країни, які вже другий рік поспіль - без державного фінансування.

Покращення економічних показників дозволило підприємству спрямувати майже 10 млн грн на капітальні інвестиції, оновити технічну базу підприємства, завдяки чому не тільки значно підвищили продуктивність праці, а й забезпечили велику економію енергоресурсів, що нині є досить актуальним.

Підприємство залишається прибутковим та сумлінно сплачує податки до бюджетів всіх рівнів: за 2017 рік сплачено податків та обов'язкових платежів на суму 38,8 млн грн, що на 30,6% більше ніж 2016 року. Всього до зведеного бюджету сплачено 27,7 млн грн податків (попереднього року було сплачено 22 млн грн), в тому числі до державного бюджету сплачено 12,8 млн грн, до місцевого бюджету - 14,9 млн грн. Єдиного соціального внеску - 11,1 млн грн (попереднього року сплачено 7,7 млн грн ЄСВ).

Проте не може не хвилювати нас, працівників лісового господарства, майбутнє лісового господарства нашої країни. Постійно ведуться розмови про необхідність змін та впровадження реформ. Питання реформування галузі протягом останніх років в державі розглядали не один раз, при цьому було запропоновано кардинально різні сценарії реформ, де за основу брали досвід господарювання в інших країнах, проте не враховували особливостей нашої країни. У будь-якому випадку до цього питання потрібно підходити виважено, добре все прорахувати, адже позитивні зміни не наступлять відразу після впровадження реформ, а лісова галузь може зникнути назавжди. Нині це одна з небагатьох галузей, яка не тільки виконує функції держави, а й щорічно сплачує до бюджетів різних рівнів мільярдні суми податків. То ж чи зможе держава відмовитись від цих надходжень, не відомо.

У 2018 році ми також спрямуватимемо свою роботу на збереження лісів нашого підприємства в належному санітарному стані, будемо вживати всі необхідні заходи для боротьби зі шкідниками та хворобами лісів, забезпечувати належну охорону та захист. Роботи в лісі дійсно немало. Та коли

вона виконується спільно і злагоджено, то це тільки в радість. Весь колектив підприємства – це одна дружна висококваліфікована команда, де досвідчені спеціалісти допомагають молодшим, кожний працює з повною віддачею і всіх об'єднує одне почуття – любов до лісу і відповідальність за нього. Адже тільки в колективі, де панують взаєморозуміння та злагода, можна по-справжньому досягти успіху.